

VALSTS BUDŽETS

2025-2028

19.09.2025.

LDDK atziņas par valsts budžetu turpmākajiem gadiem

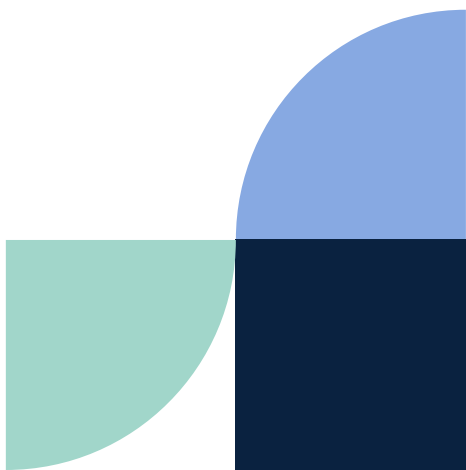
1. LDDK prognozētais nepieciešamais izdevumu samazinājuma apmērs ir joprojām **vismaz 850 milj. EUR.**
2. Ministrijas nav izpildījušas pat Ministru kabineta doto uzdevumu - **samazināt budžetu 150 milj. apmērā un efektivizēt valsts pārvaldi.**
3. Valdība ir dzīvojusi uz parāda un piedāvā būtiski **kāpināt aizņemšanās apmērus.**
4. Parāda uzturēšana apēd valsts attīstību (**nav naudas prioritātēm**).
5. Budžeta izstrādes procedūra **nav caurspīdīga, ignorēti sociālo un sadarbības partneru ieteikumi.**
6. **Liegta** sociālo un sadarbības partneru **iesaiste.**
7. Sabiedrība **tiekl maldināta** par valsts izdevumu samazināšanas pasākumu **patieso apjomu un to ietekmi.**

Valsts budžeta likumprojekta sagatavošanu saistītie jautājumi ir jāskata NTSP Budžeta un nodokļu apakšpadomē

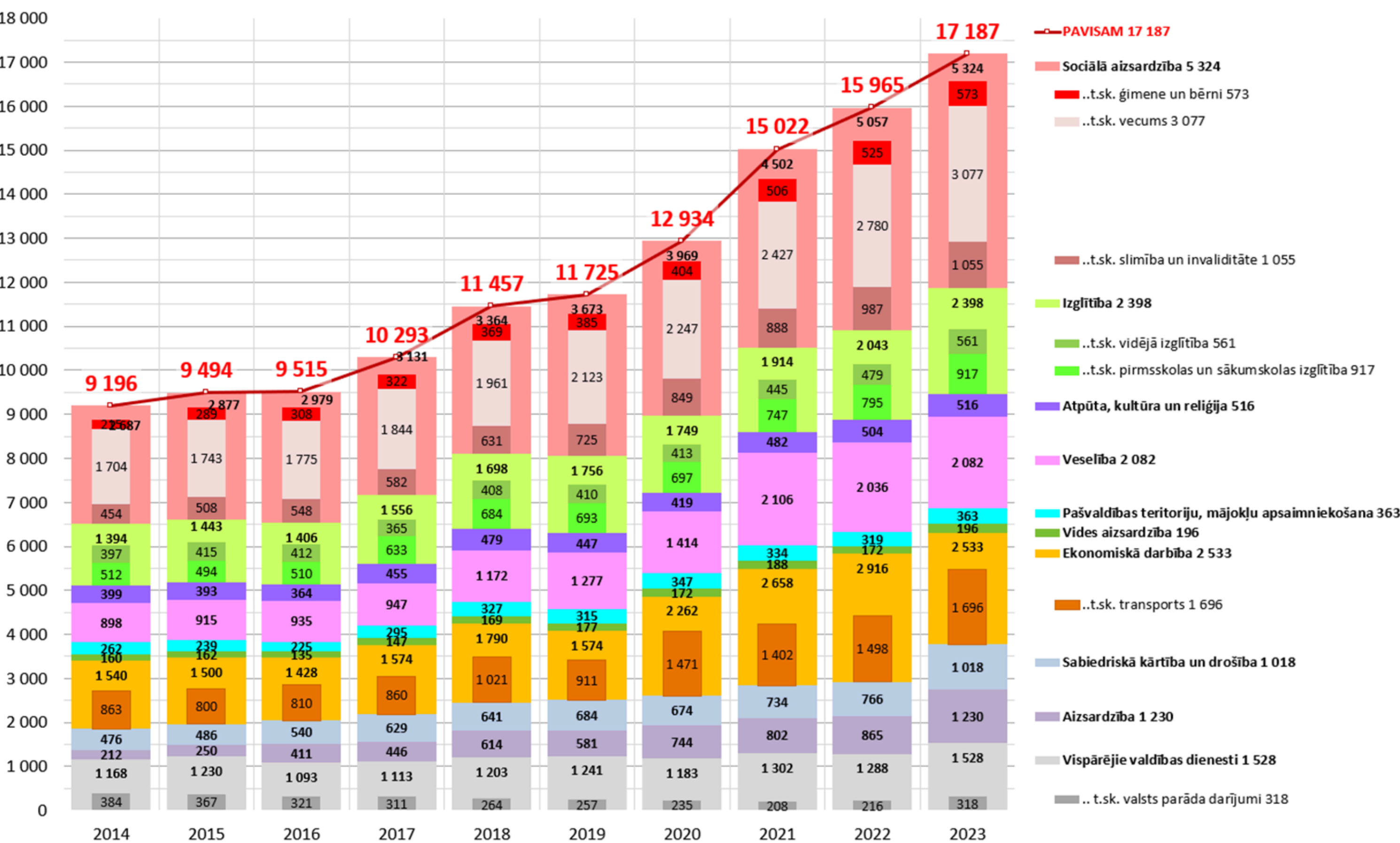
NAV SASAUKTA

Valsts budžeta likumprojekta sagatavošanu saistītie jautājumi pirms attiecīgo jautājumu izskatīšanas MK ir izskatāmi Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēdē 19.09.2025.

NAV SAŅEMTI MATERIĀLI

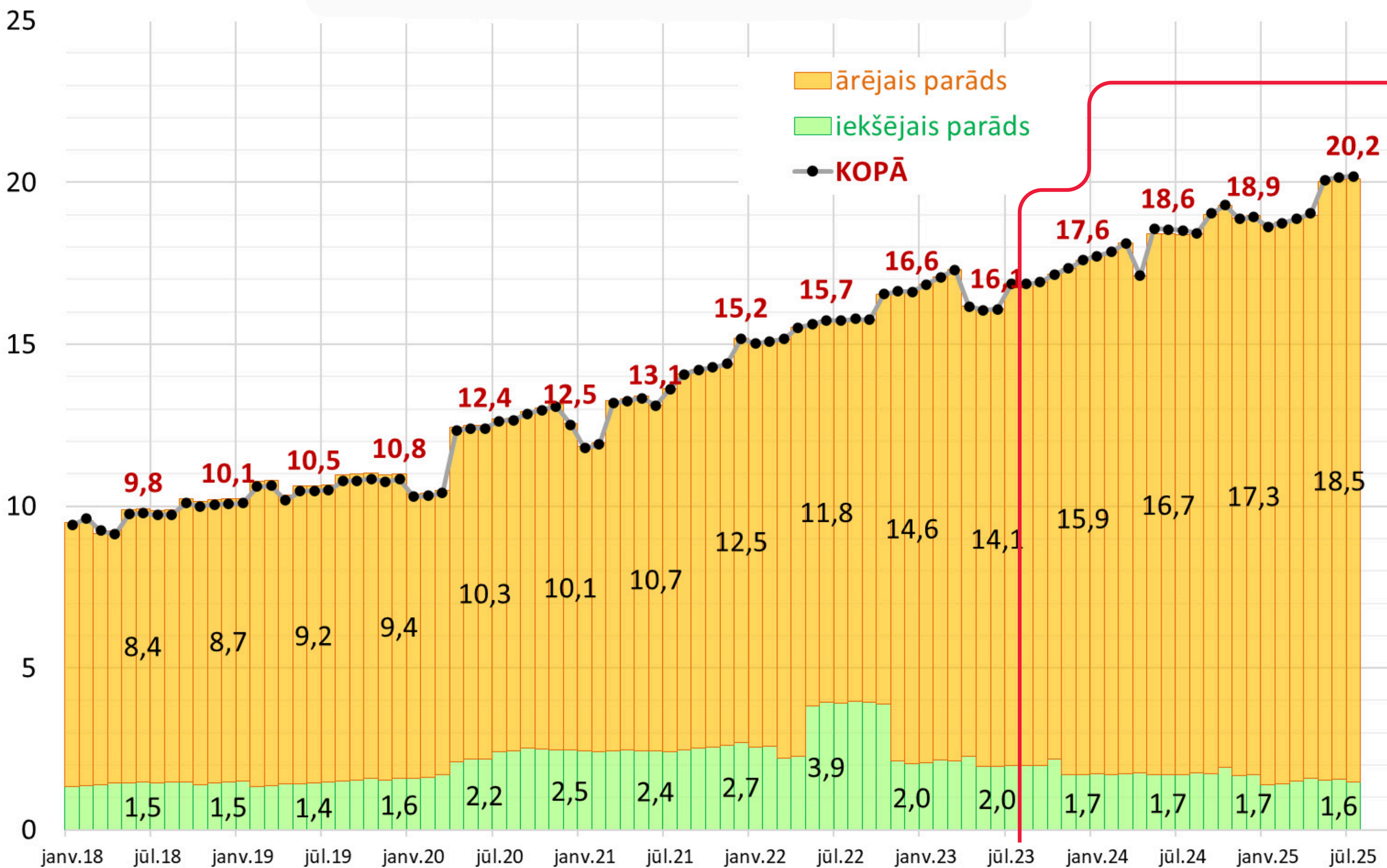
Visparējās valdības sektora izdevumi pēc valdības funkcijām, milj. EUR

Valdības izdevumi pēdējos gados pieauguši gandrīz visu funkciju griezumā. Šobrīd tās visas skaitās «neizvietošanas» un «neizskaramas». Vienlaikus Valsts kontroles ziņojumos regulāri tiek atklāts, ka valsts un pašvaldību līdzekļi tiek izmantoti neefektīvi un necaurspīdīgi.

P.S. Atšifrējums par 2024.gadu vēl nav pieejams

Valsts un pašvaldību parāds, mlrd. EUR

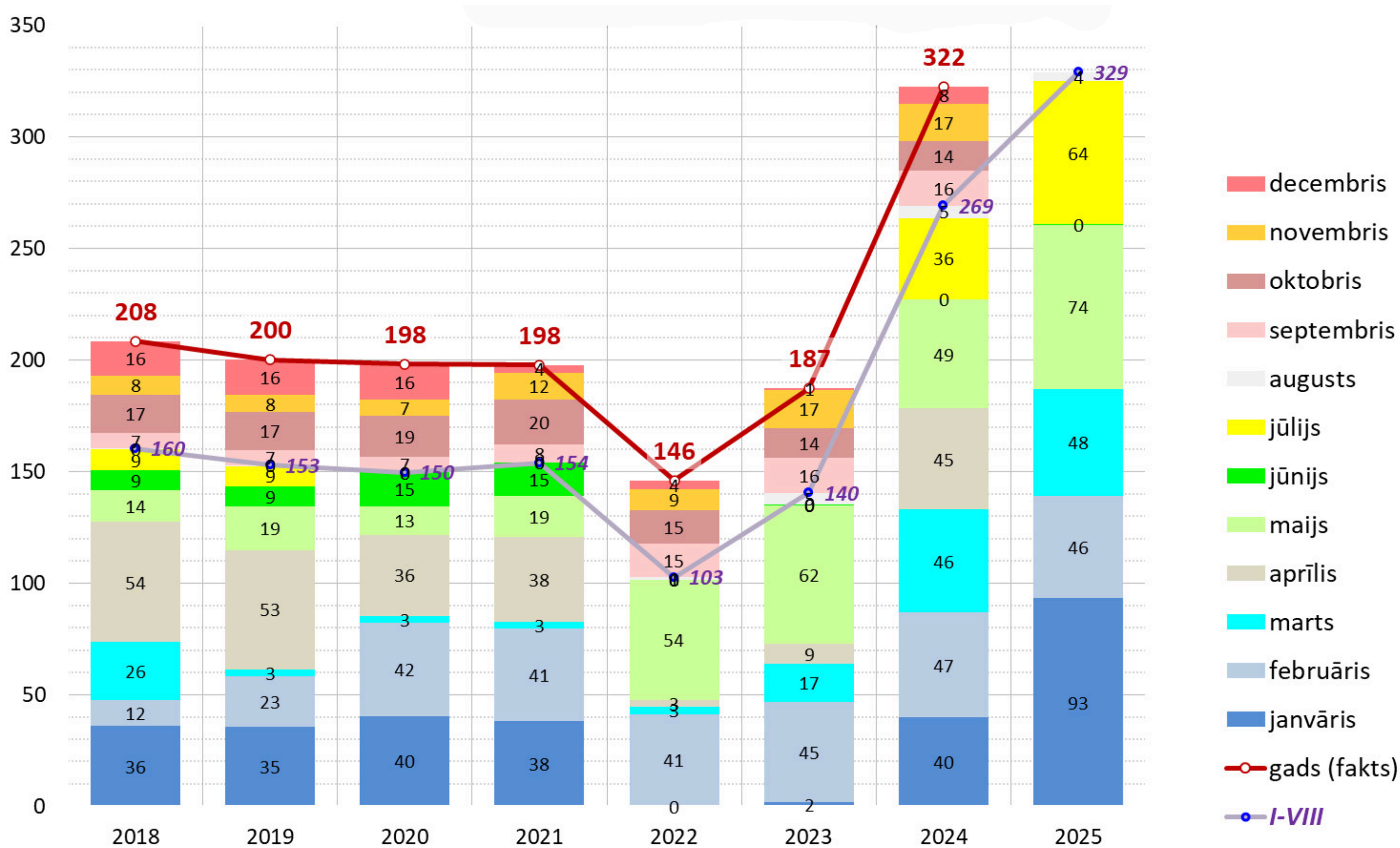
Ministru prezidente
Evika Siliņa uzsāk
darbu

Mēs dzīvojam uz parāda,
kura apjoms pakāpeniski
palielinās.

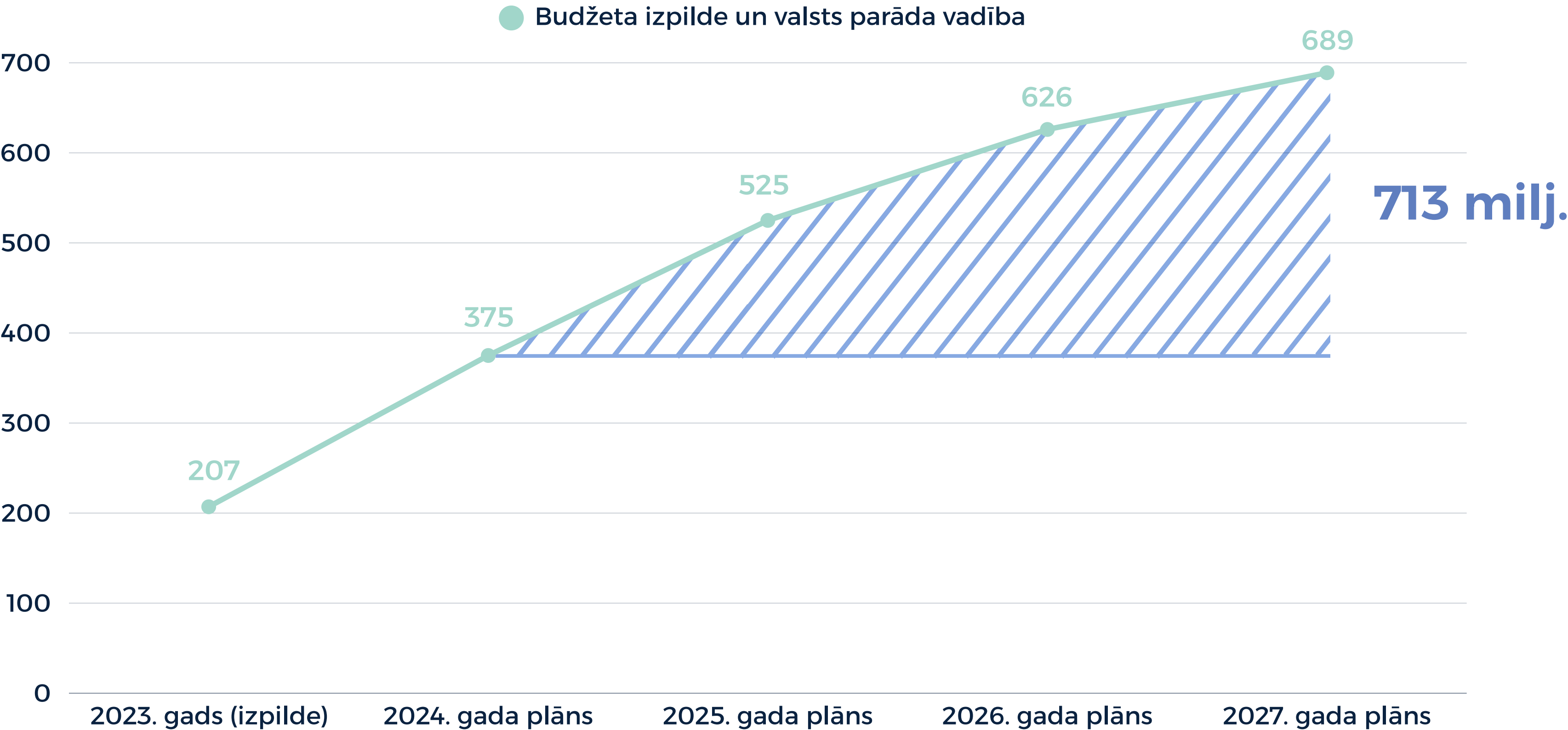
Tādējādi nodokļu
maksātājiem tiek
uzkrautas papildus
saistības nākotnē

Procentu maksājumi ārvalstu un starptautiskajām finanšu institūcijām

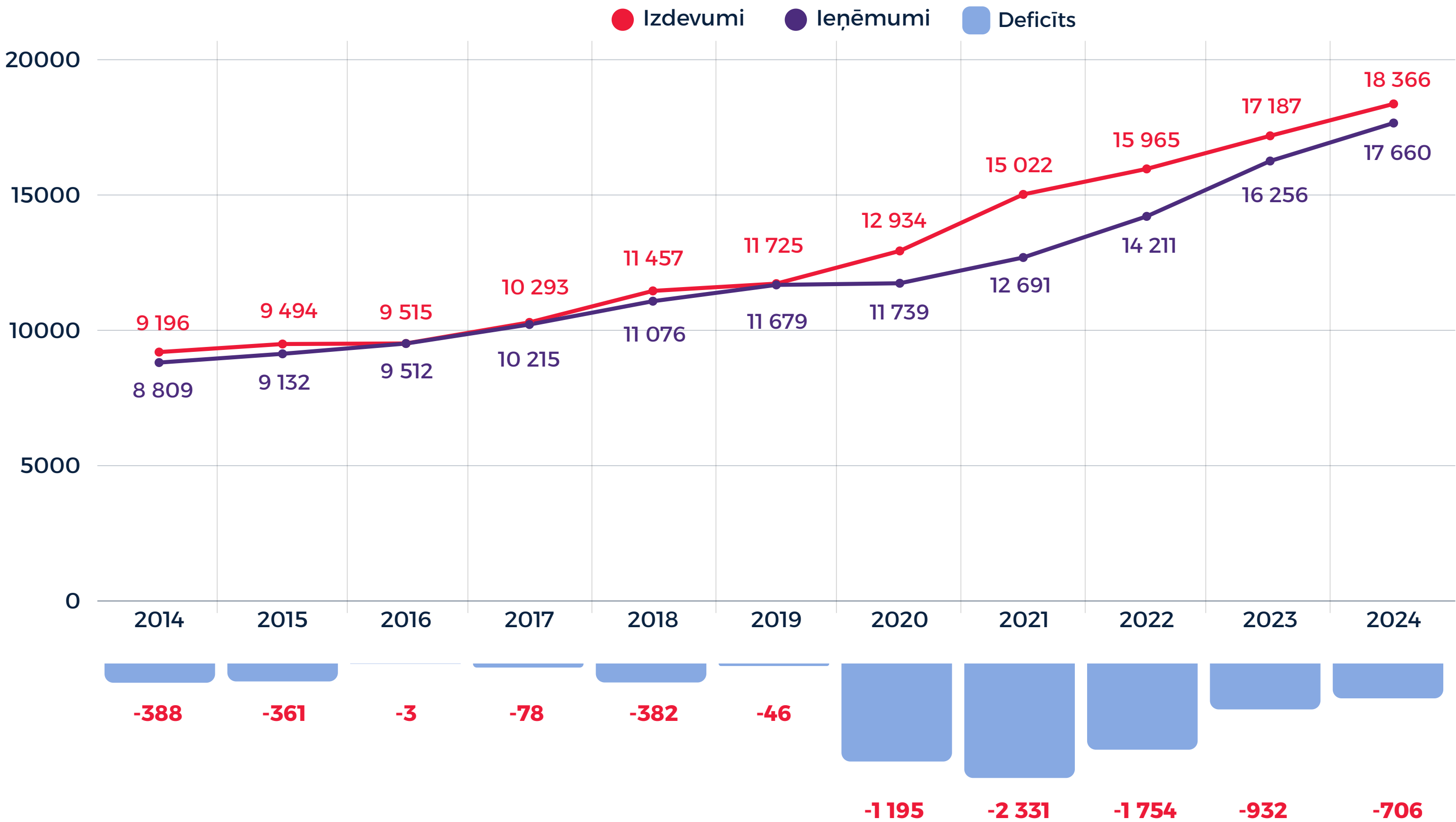
(EKK kods 4110 un 4130), milj. EUR

Budžeta programmu izdevumi, milj. EUR

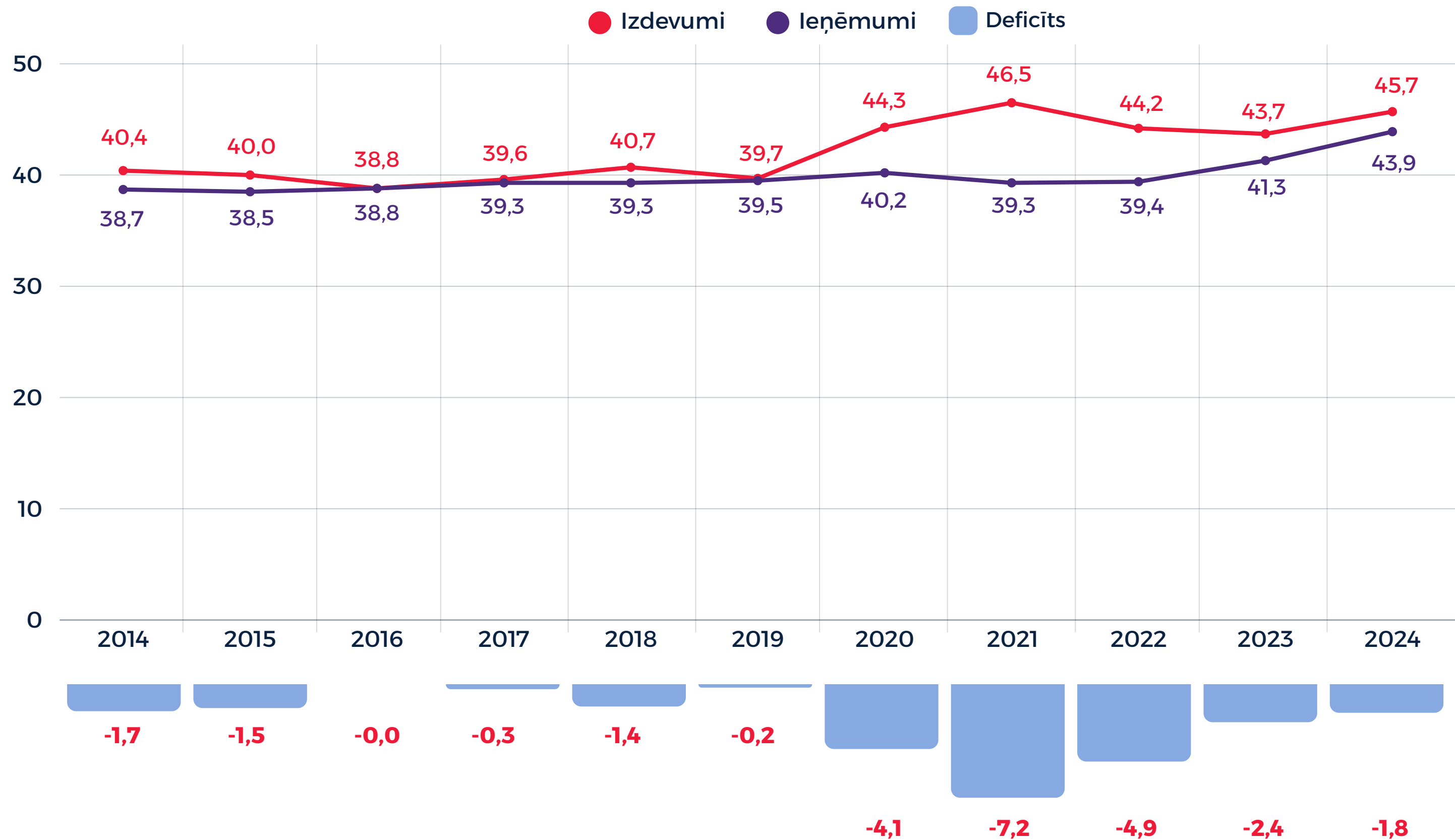

Vispārējās valdības sektora galvenie finanšu rādītāji, milj. EUR

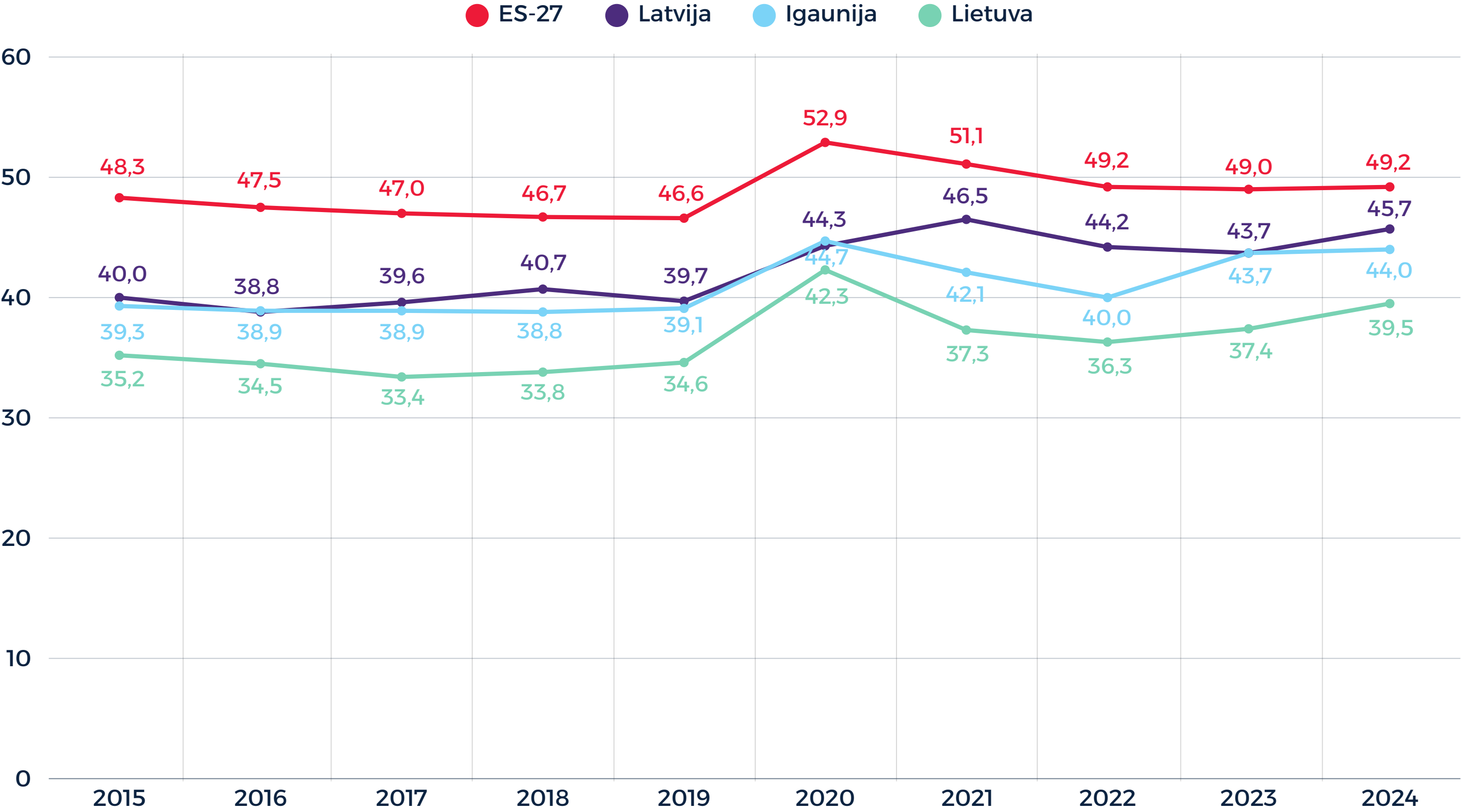
Katru gadu budžeta izdevumi palielinās. Tas tiek finansēts uz deficīta un aizņemšanās rēķina

Vispārējās valdības sektora galvenie finanšu rādītāji, % pret IKP

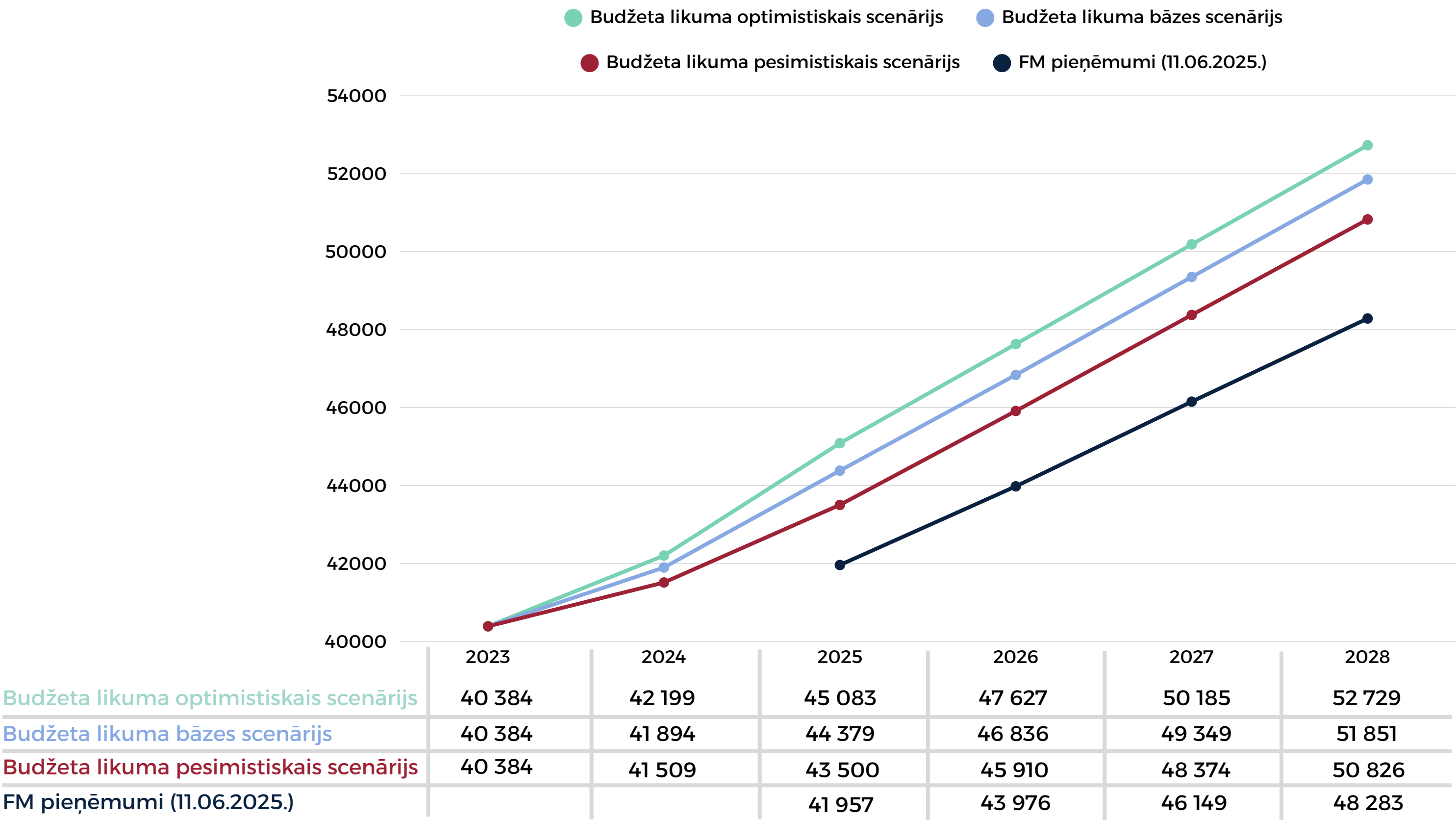
Budžeta izdevumi 2024.gadā auga straujāk nekā IKP. Līdzīgi būs arī 2025.gadā, jo IKP izmaiņas ir nelielas (nav izaugsmes)

Vispārējās valdības sektora izdevumi, % pret IKP

Latvija pēc valdības izdevumu īpatsvara IKP tuvojās ES-27 vidējam līmenim (bet tur ir augstāks labklājības līmenis un budžeta finansēšanas iespējas). Latvija pēdējos gados apsteigusi abas Baltijas kaimiņvalstis

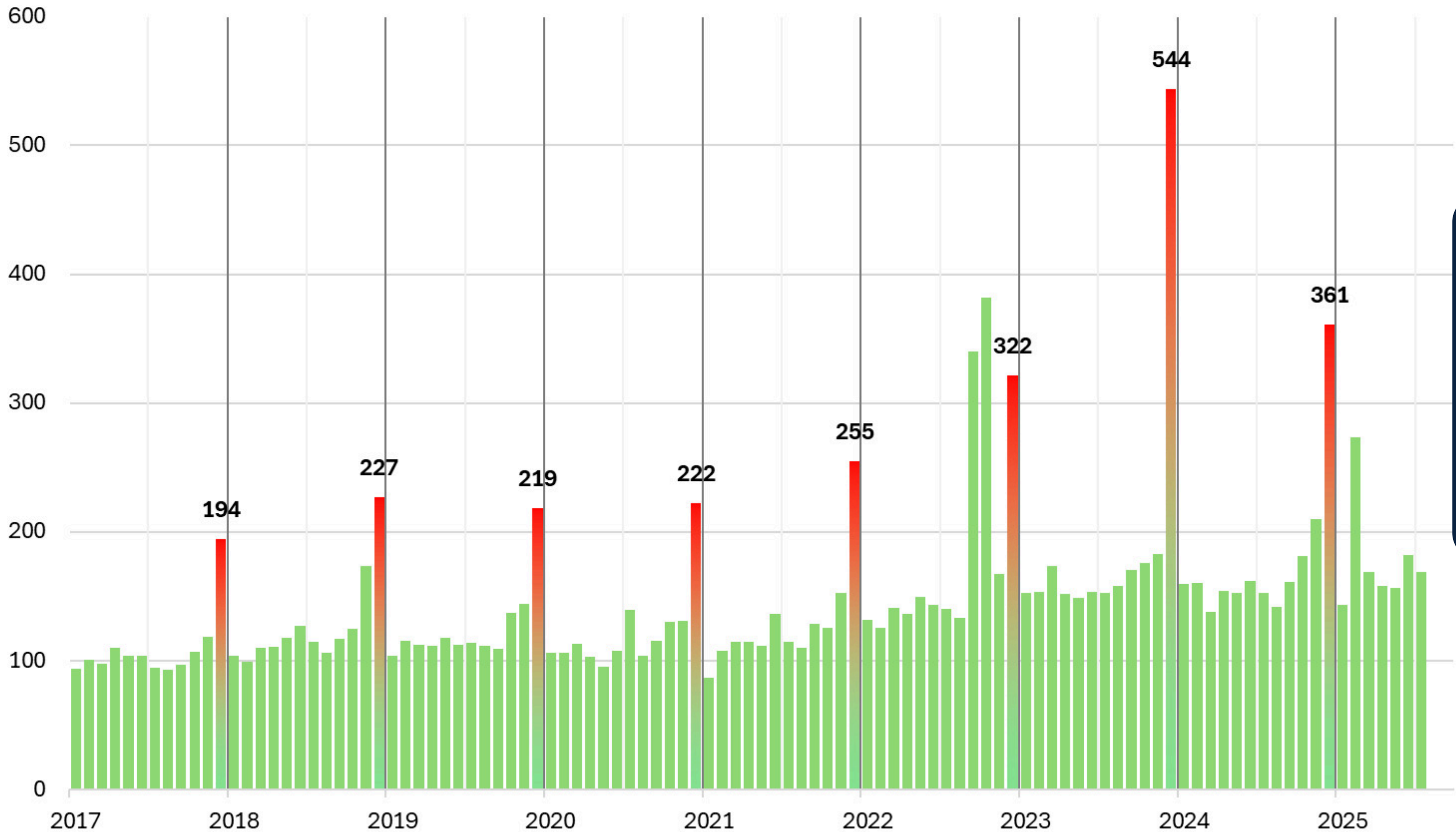
Iekšzemes kopprodukts, faktiskajās cenās, milj. EUR

Budžeta mērķi šogad netiks sasniegti, jo ekonomiskā izaugsme ir vājāka nekā tika plānots pagājušā gada rudenī (kad gatavoja budžetu). Reālā situācija ir sliktāka nekā budžeta pesimistiskajā scenārijā. Tikmēr parādās jaunas vajadzības – aizsardzībai, demogrāfijai u.c.

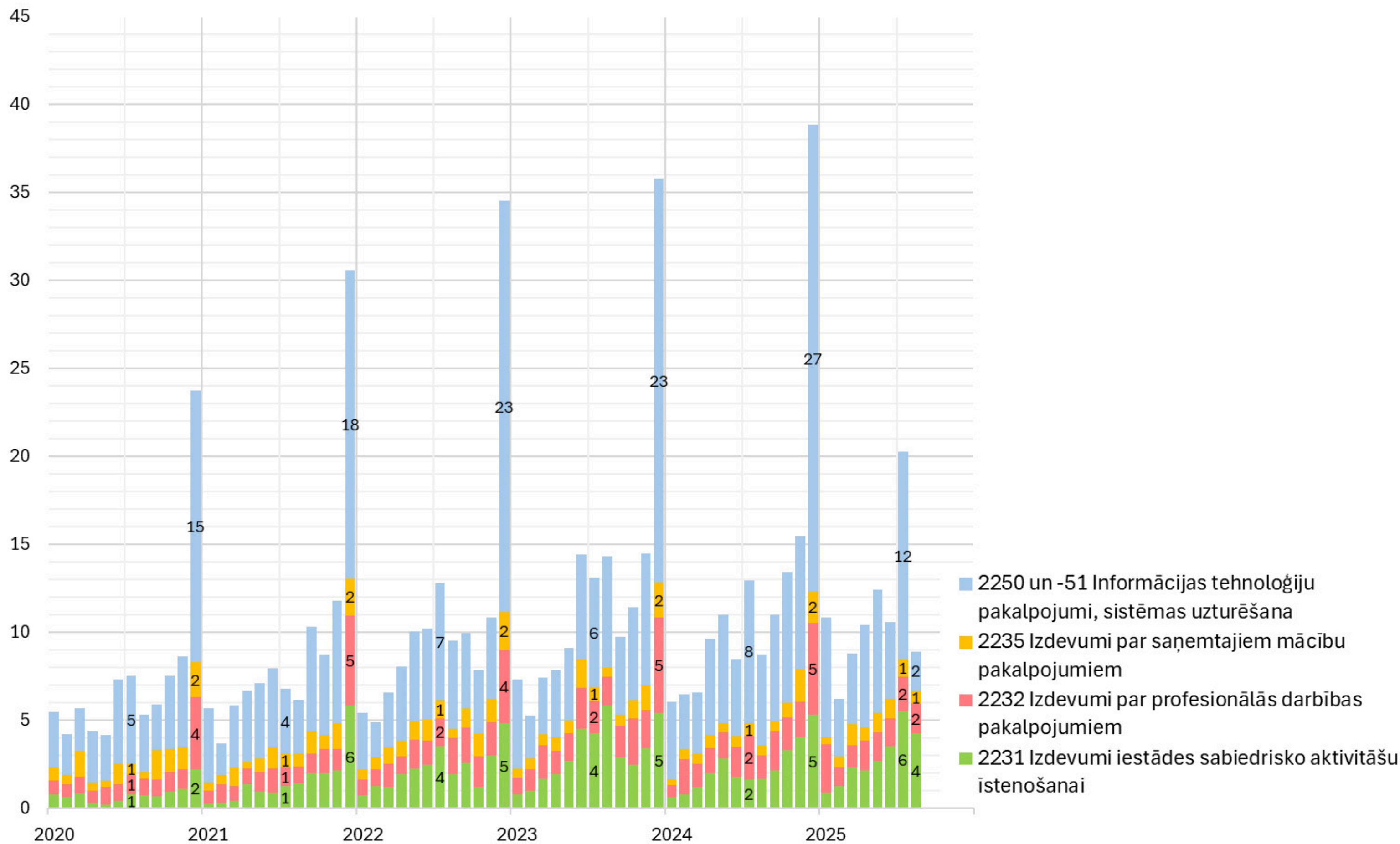
Vispārējās valdības konsolidētā kopbudžeta izdevumi

Izdevumu klasifikācijas ekonomiskā kategorija “2000 - **Preces un pakalpojumi**”, milj. EUR

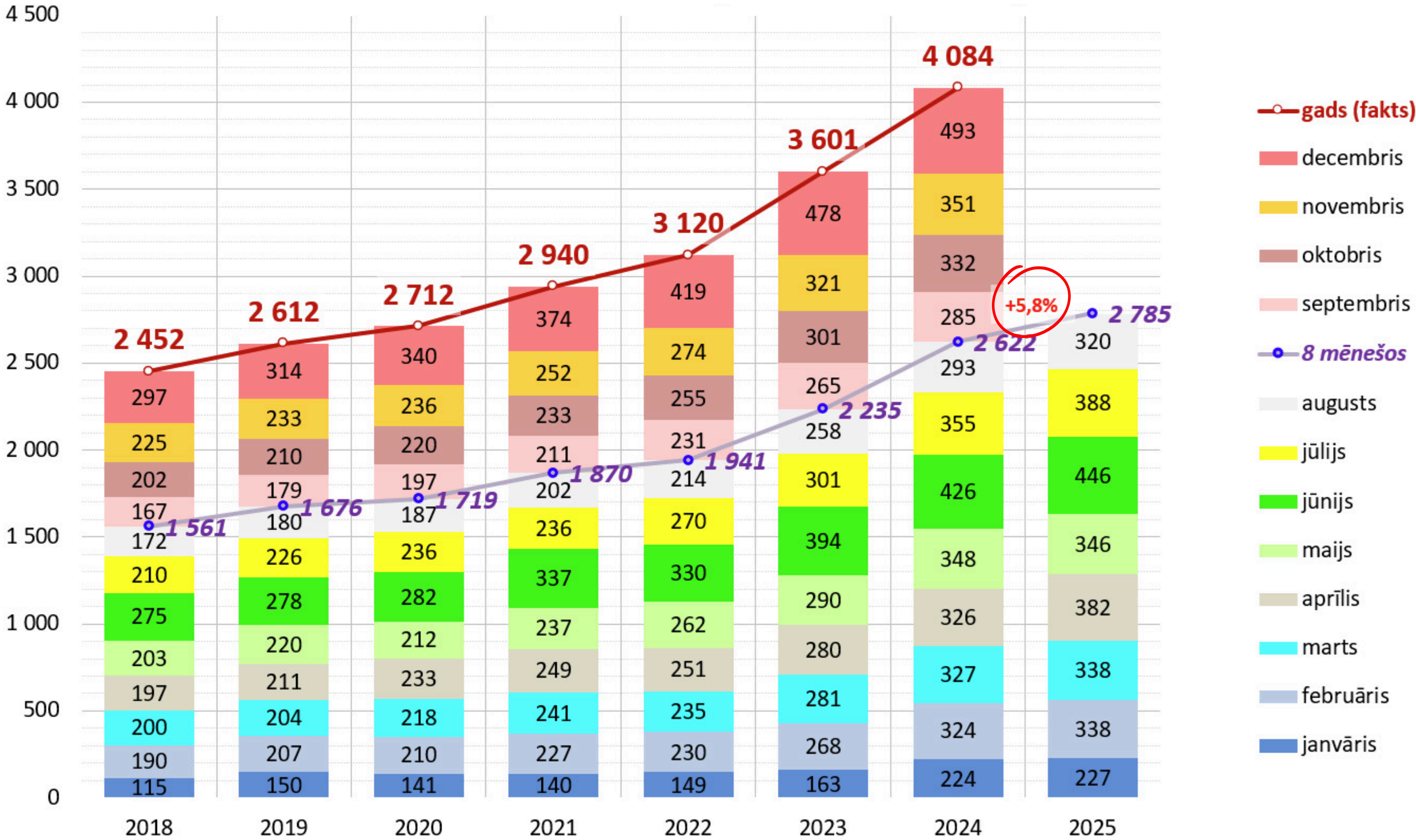
Ir virkne izdevumu pozīciju, kuras būtu iespējams pārskatīt. Piemēram, daļu no izdevumu veidiem, kas būtiski palielinās gada nogalē (izņēmums ir ar valsts drošību saistītie izdevumi!)

Pakalpojumu izdevumi valsts budžeta iestādēs, milj. EUR

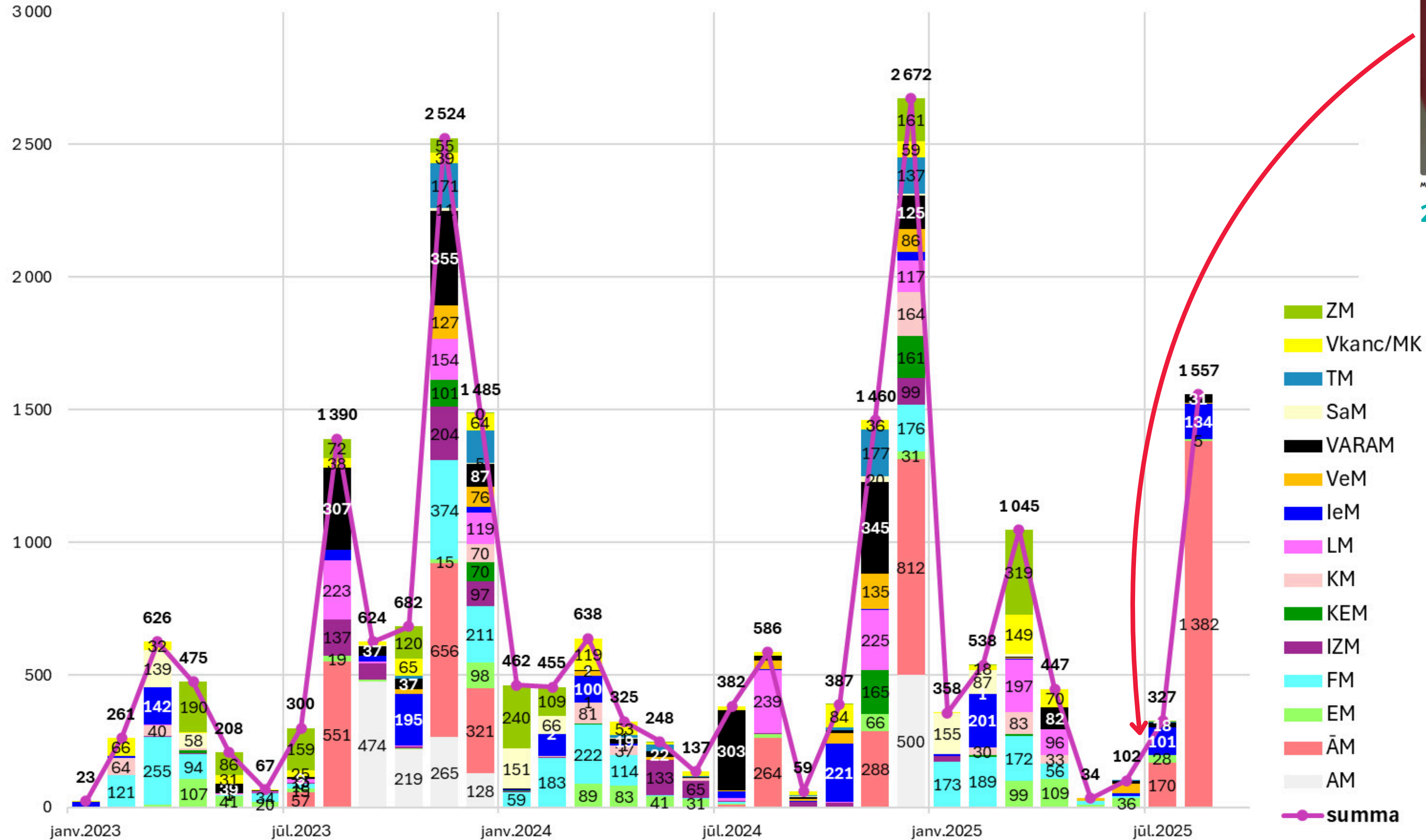

Atlīdzības izdevumi (EKK kods 1000), milj. EUR

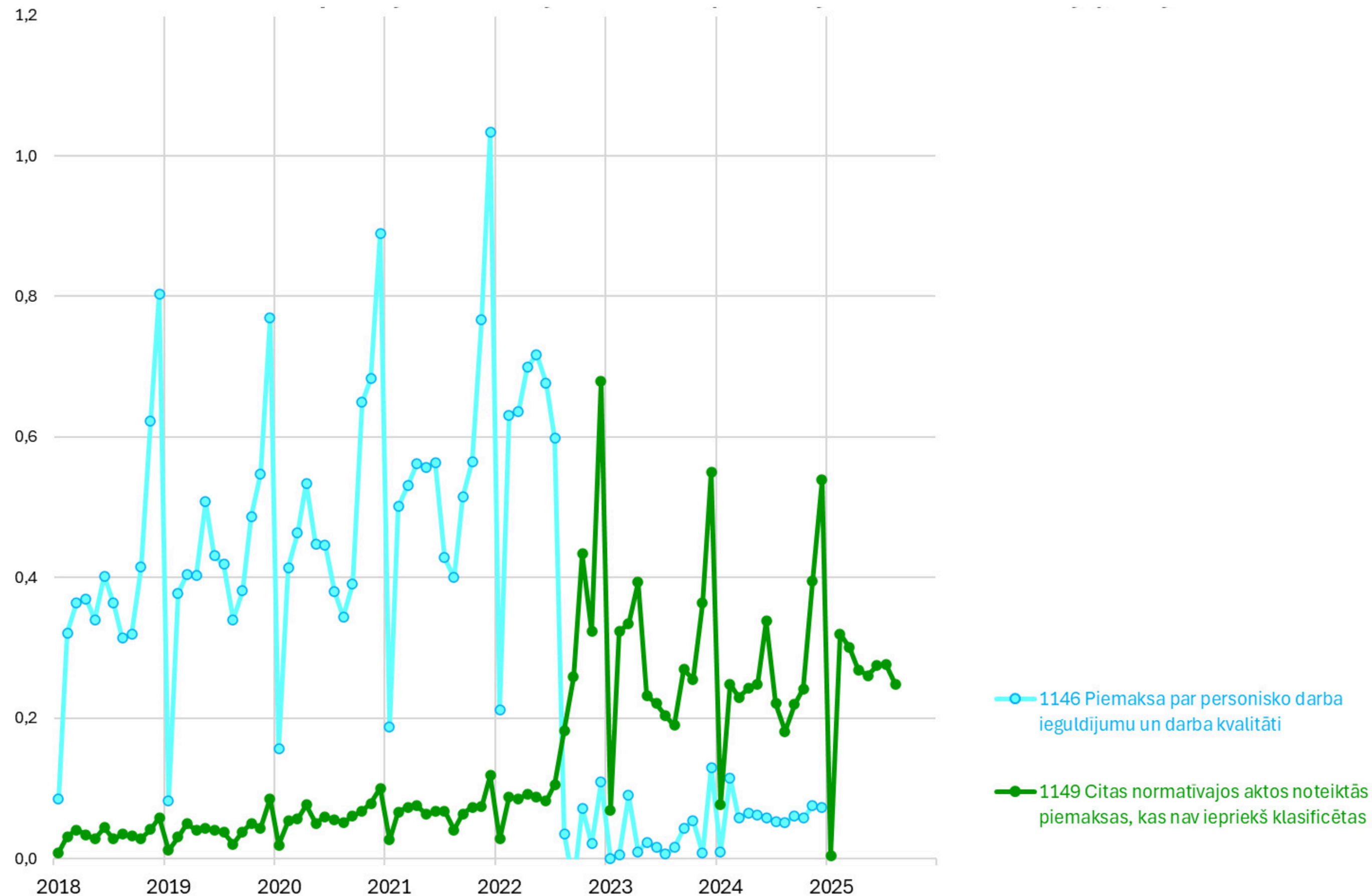
Visas budžeta iestādes (dati no Valsts kases)

2025. gada 9. jūlijs

Piemaksas un prēmijas centrālajās iestādēs (ministrijas + Valsts kanceleja), milj. EUR

Vadošās norādes par taupību netiek ievērotas. Piemēram, ja iesaka nelietot 1146 kategoriju, tad dažas ministrijas atrod citus veidus.

Budžeta prioritātes

Aizsardzība un drošība 500 milj. EUR

Izglītība 110 milj. EUR

Demogrāfijas prioritātes 150 milj. EUR

Iespējamais valsts parāda apkalpošanas izdevumu pieaugums 100 milj. EUR

860

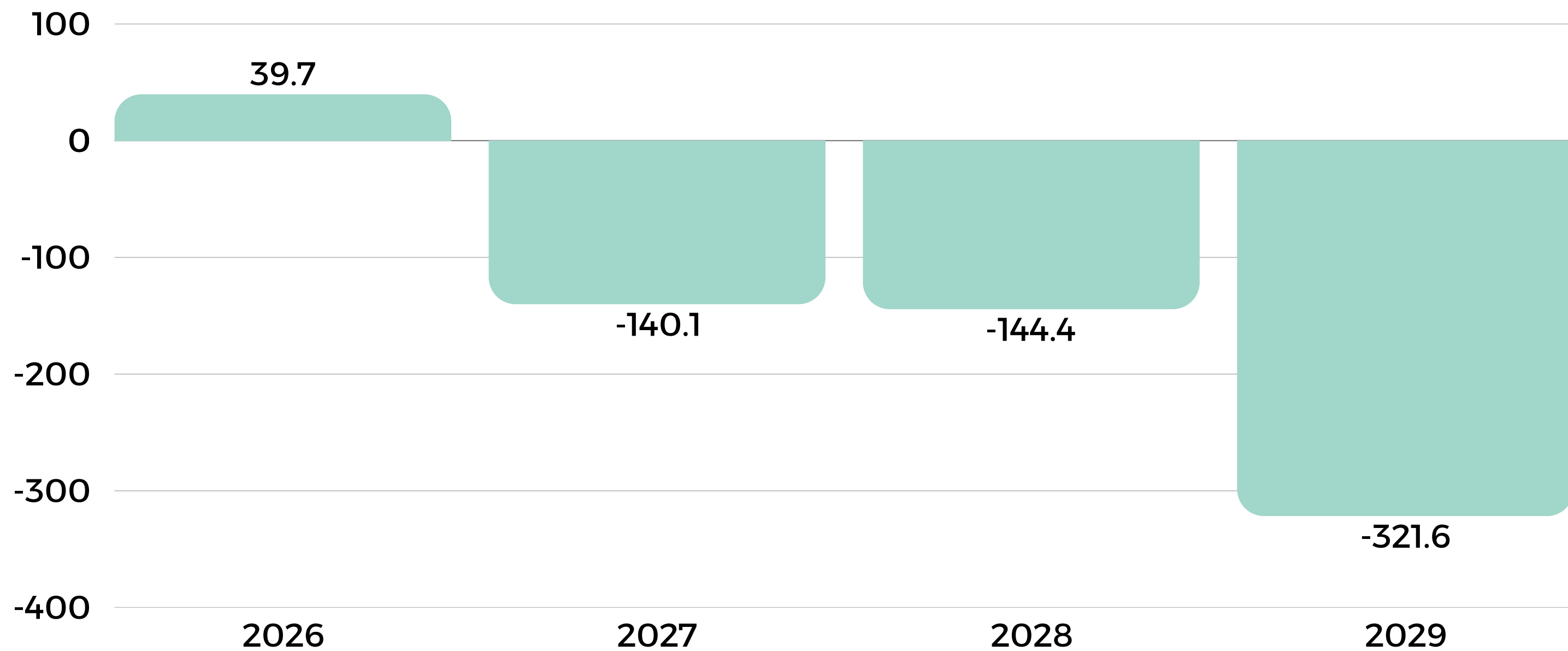

850 milj. EUR

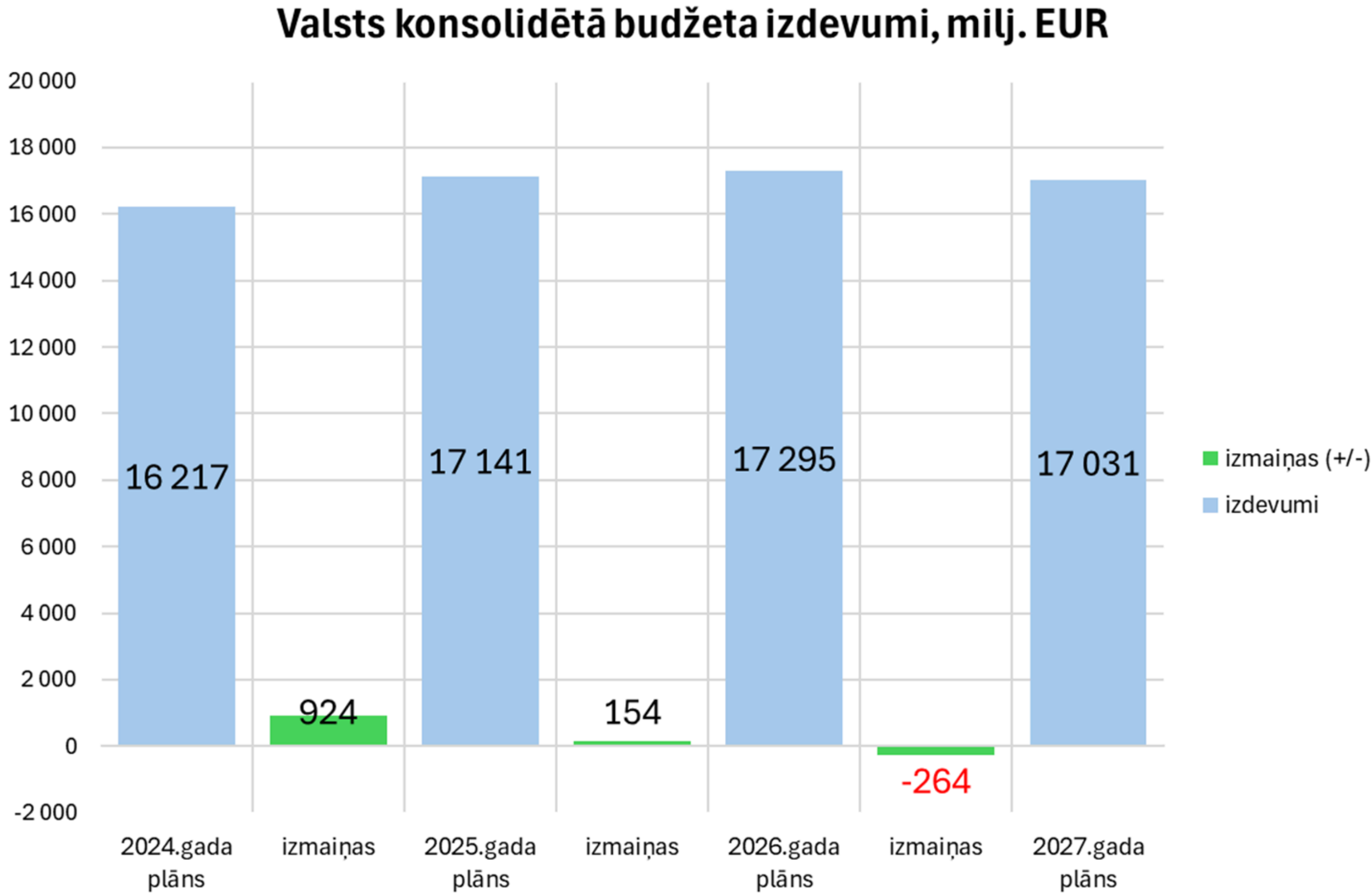
Pieprasītais izdevumu samazinājums

Fiskālā telpa, milj. EUR

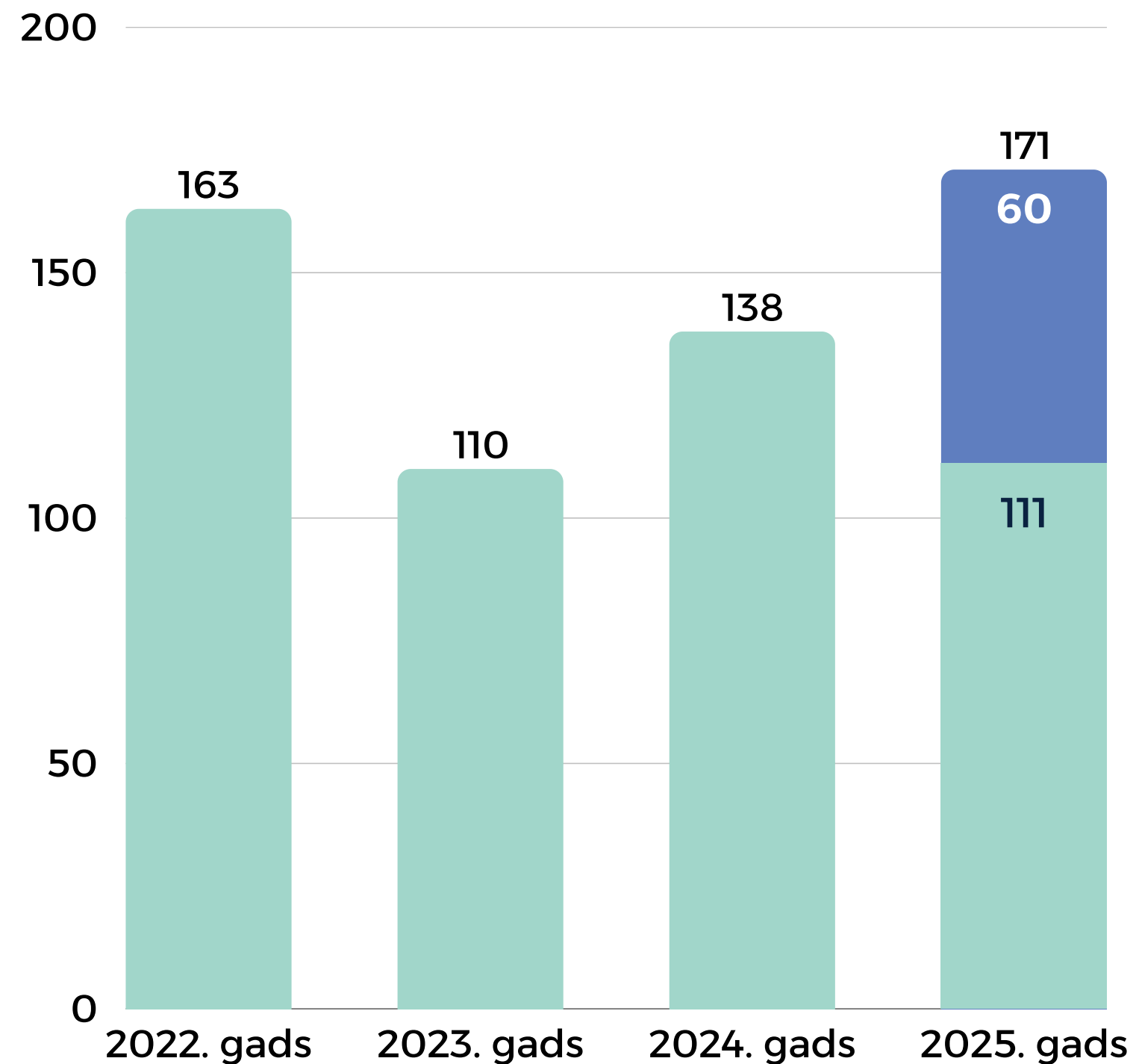

Likumā līdz šim paredzētie budžeta izdevumi

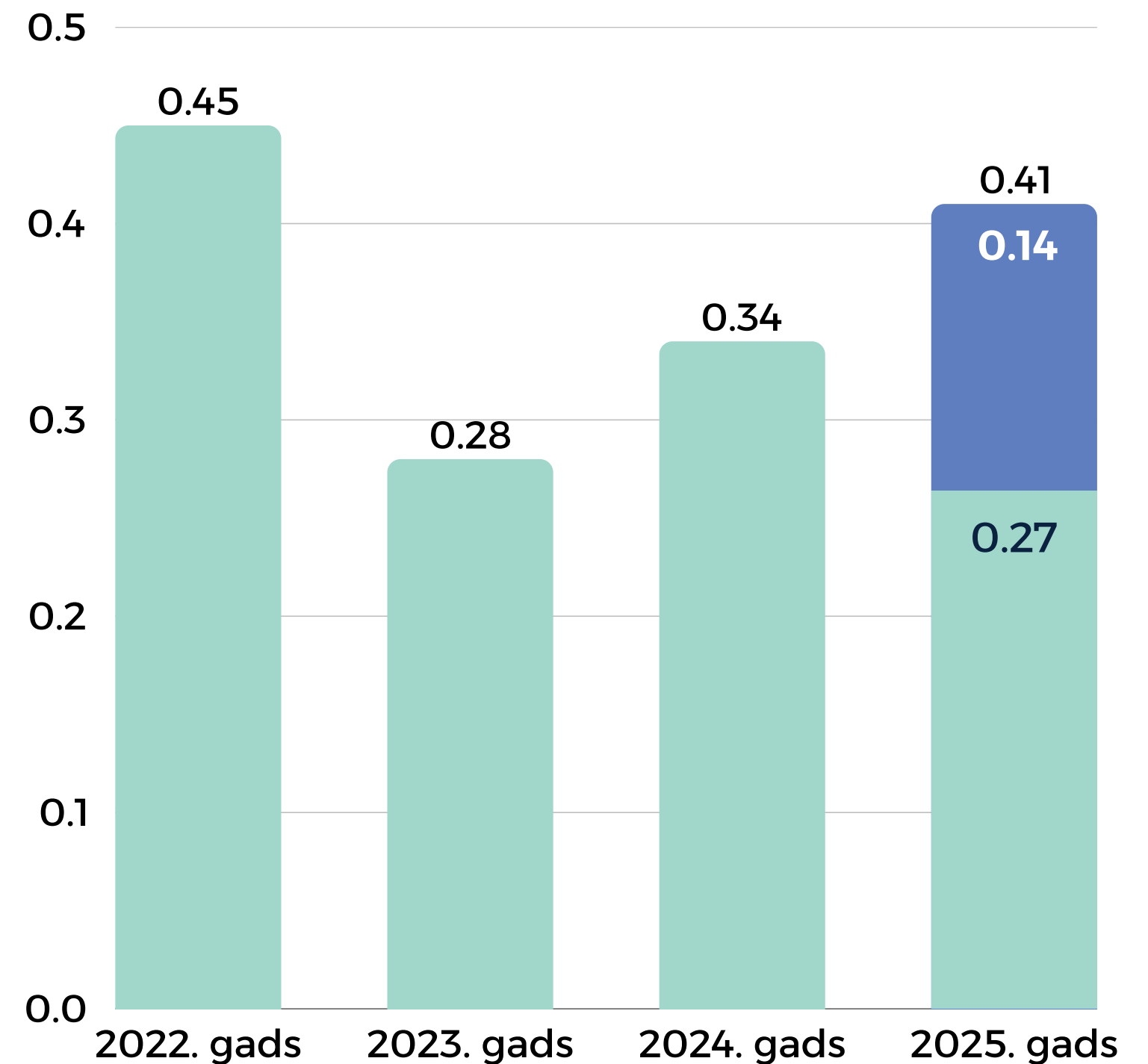

Avots: FM, 2025.gada budžeta paskaidrojumi

Publiskās pārvaldes izdevumu pārskatīšanas rezultāts
(samazinājums) sekojošā gada budžetā, milj, EUR

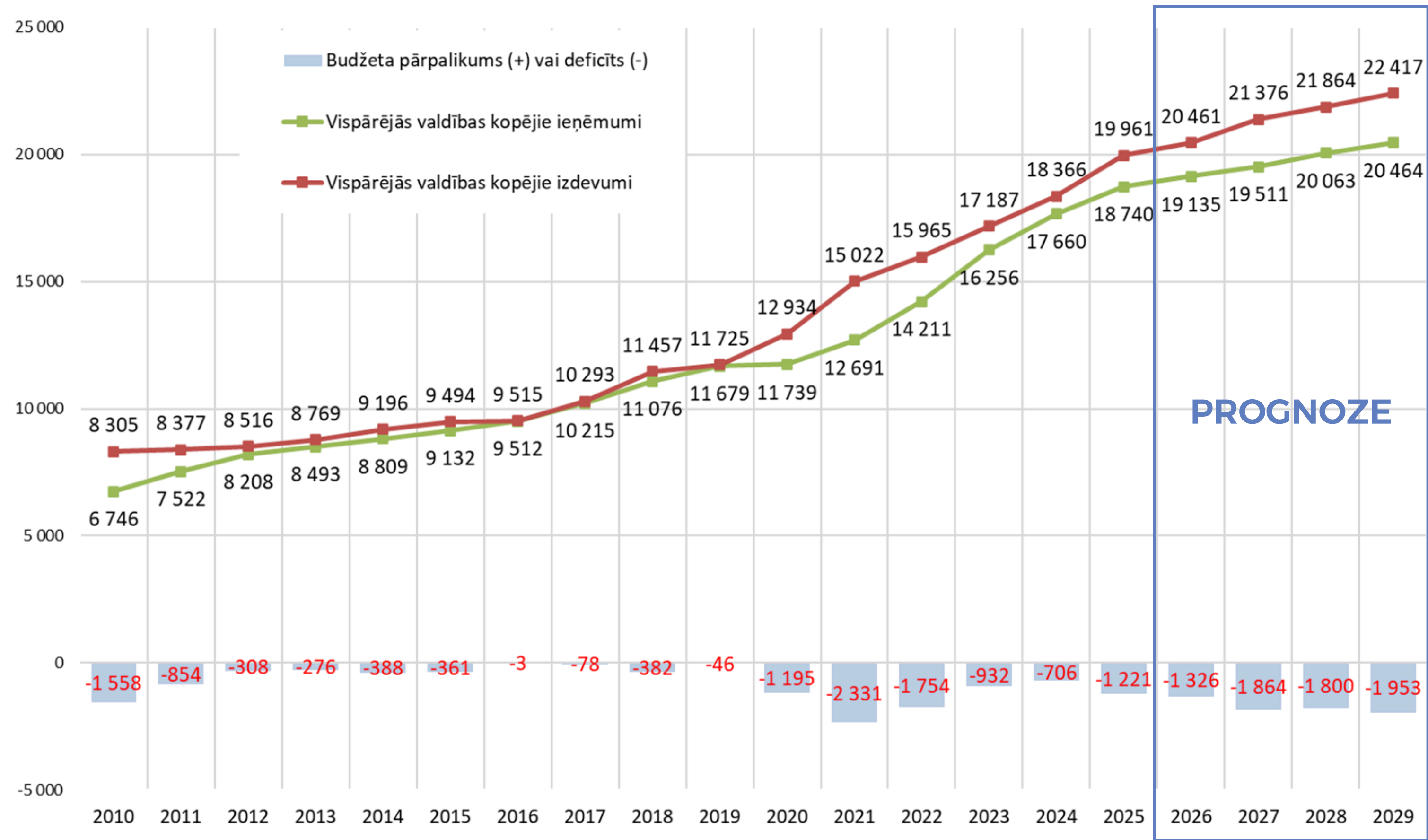

Publiskās pārvaldes izdevumu pārskatīšanas rezultāts
(samazinājums) sekojošā gada budžetā, % pret IKP

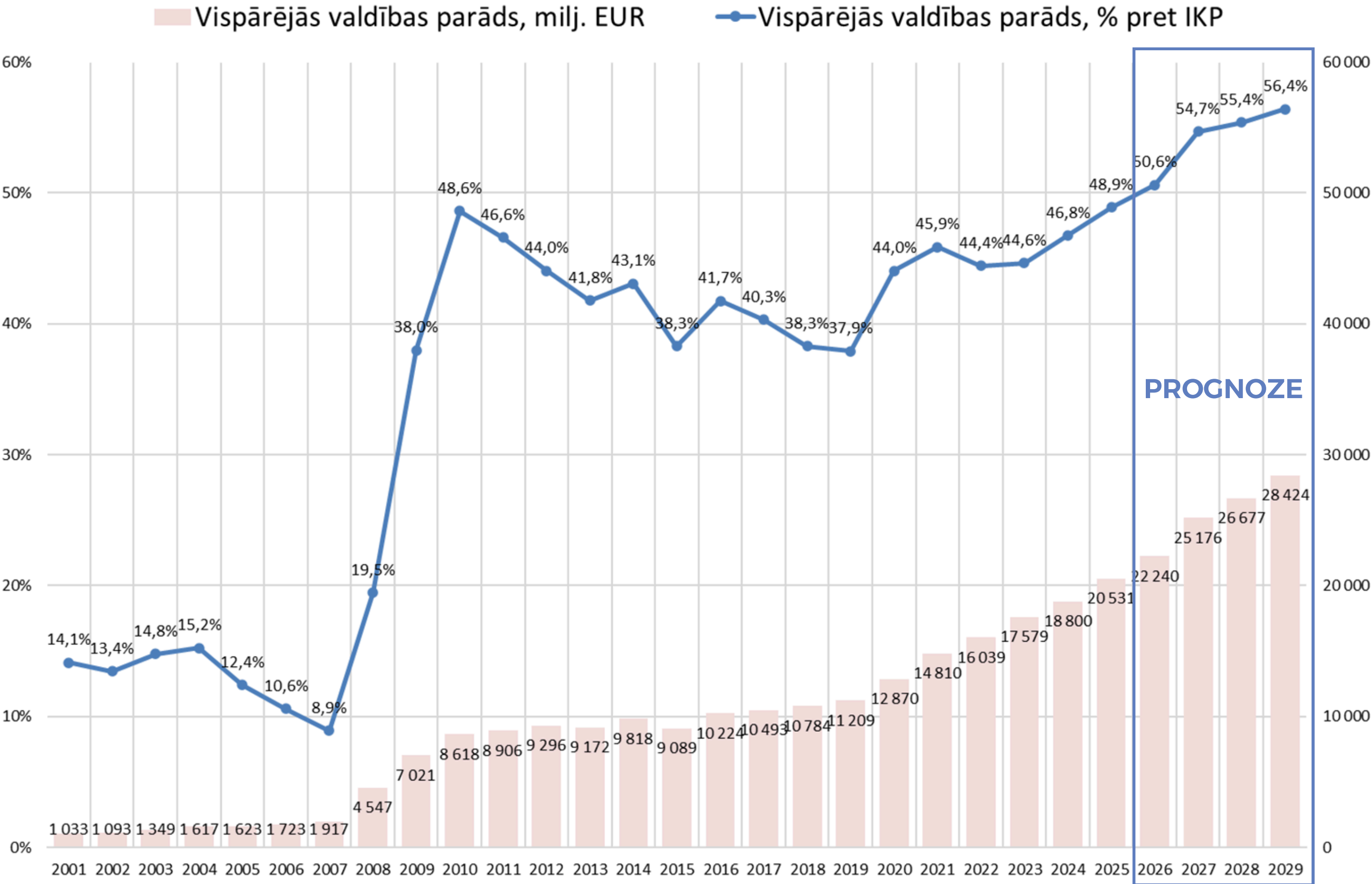
No ietaupījumiem 171 milj. EUR apmēram 1/3 jeb ~60 milj. EUR ir nodokļu ieņēmumu pārdale no pašvaldībām

Vispārējās valdības sektora galvenie finanšu rādītāji, milj. EUR

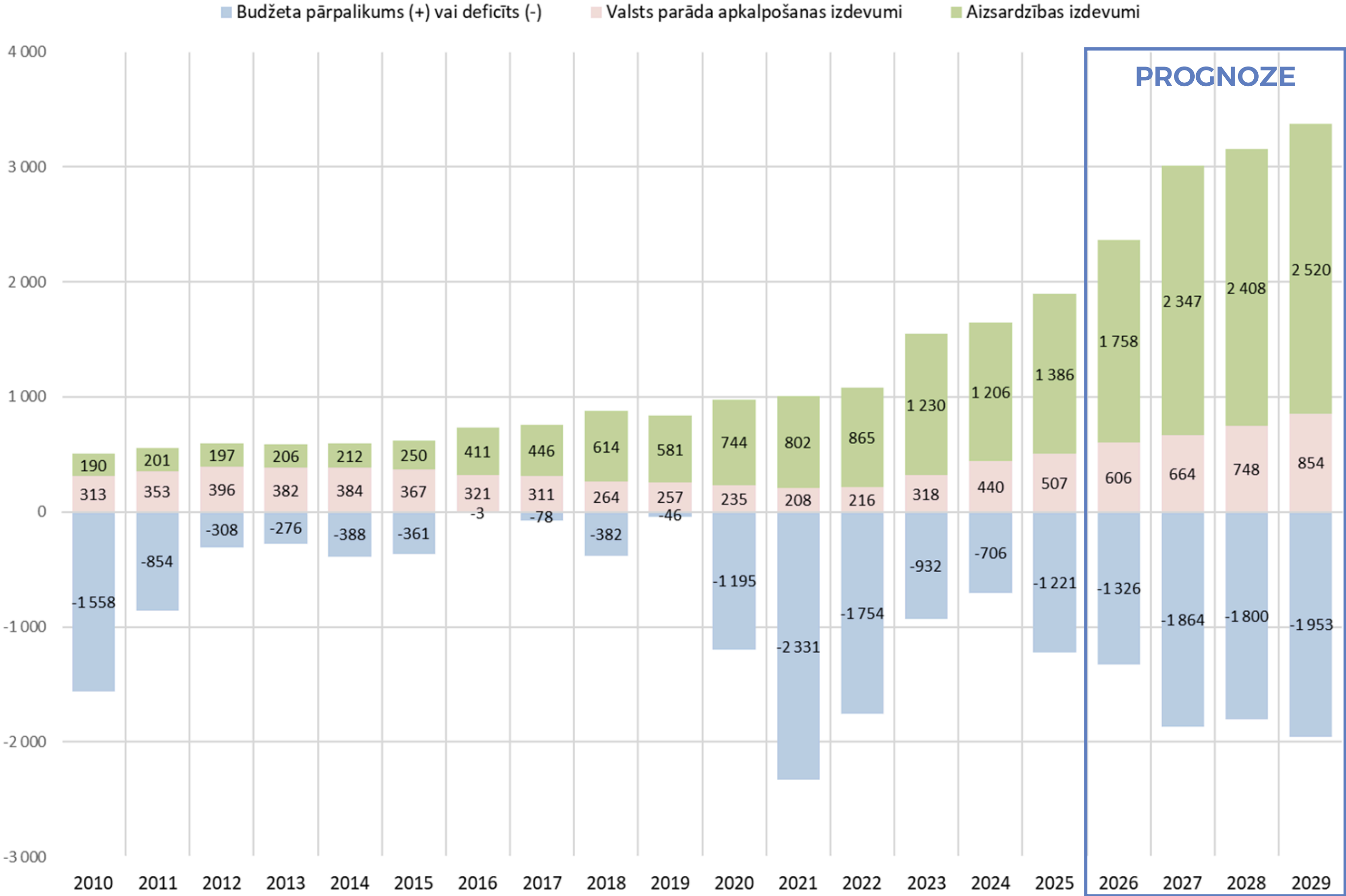
Budžeta deficīts ir kļuvis par normu. Un tā tas paredzēts arī turpmāk.

Vispārējās valdības sektora galvenie finanšu rādītāji, % pret IKP

Tuvāko 4 gadu laikā parāds pieaugs par 8 miljardiem EUR. Parāds augs straujāk nekā IKP. Parādsaistību apjoms strauji virzās uz 60% pret IKP.

Strauji augošās izdevumu pozīcijas un deficīts, milj. EUR

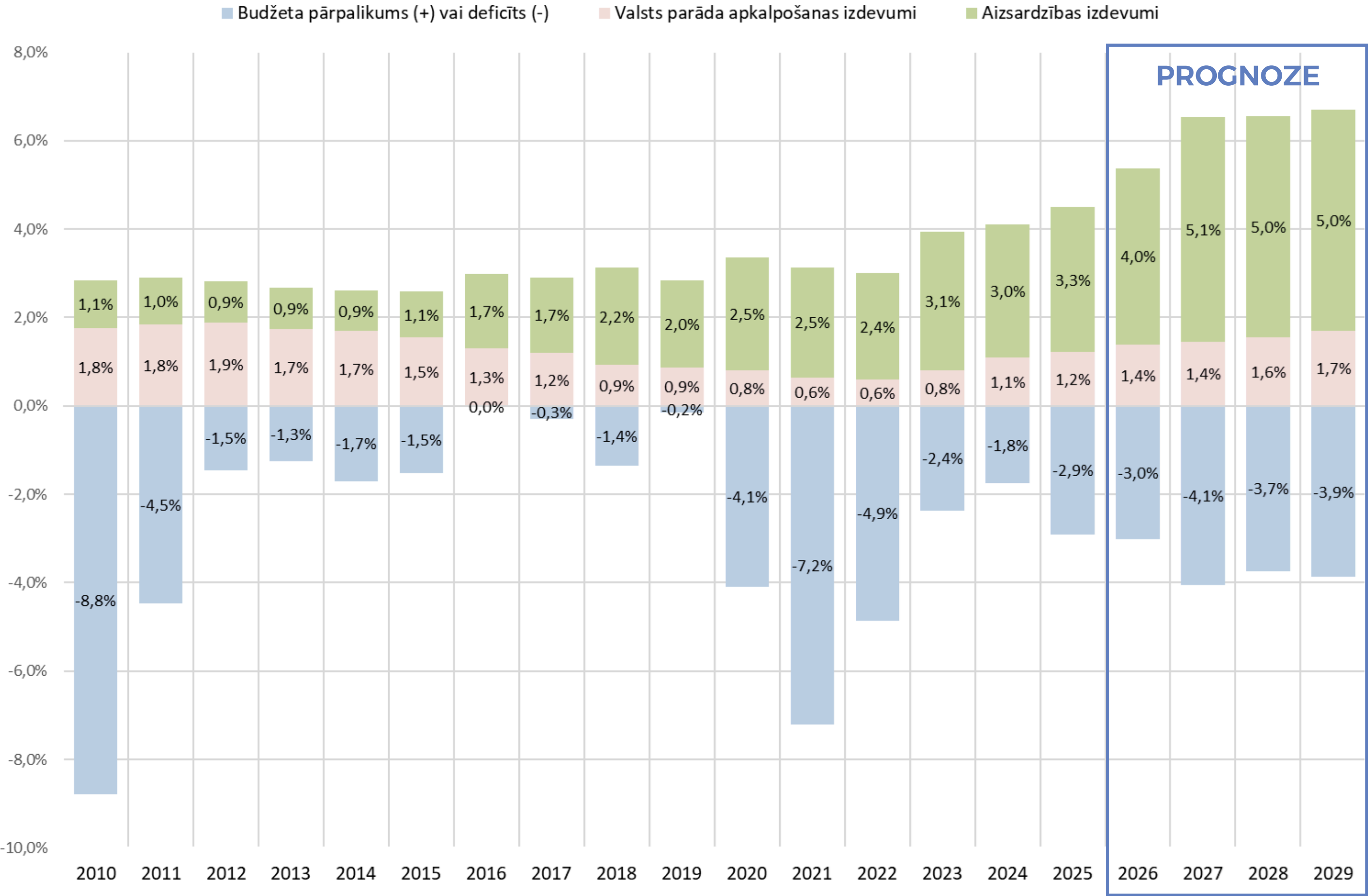

Aizsardzības izdevumi naudas izteiksmē līdz 2029.gadam dubultosies.

Parāda apkalpošanas izdevumi tuvosies 1 miljardam.

Budžeta deficīts turpmāk būs ~2miljardi gadā.

Strauji augošās izdevumu pozīcijas un deficīts, % pret IKP

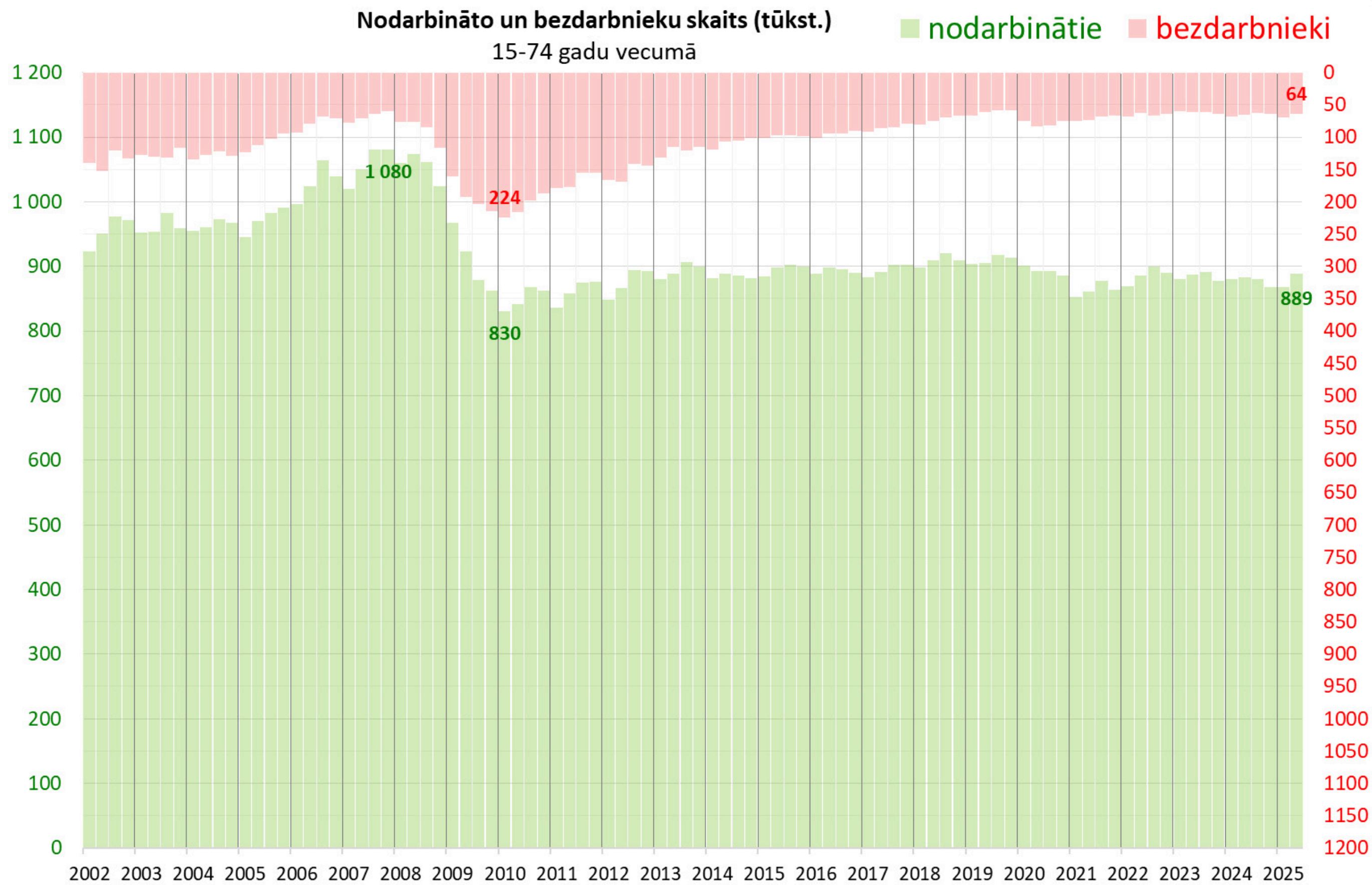

Aizsardzības izdevumi jau 2027. gadā sasniegs 5% pret IKP.

Parāda apkalpošanas izdevumi būs tuvu 2% pret IKP.

Budžeta deficīts turpmāk būs 4% pret IKP.

Darba tirgus apjoms

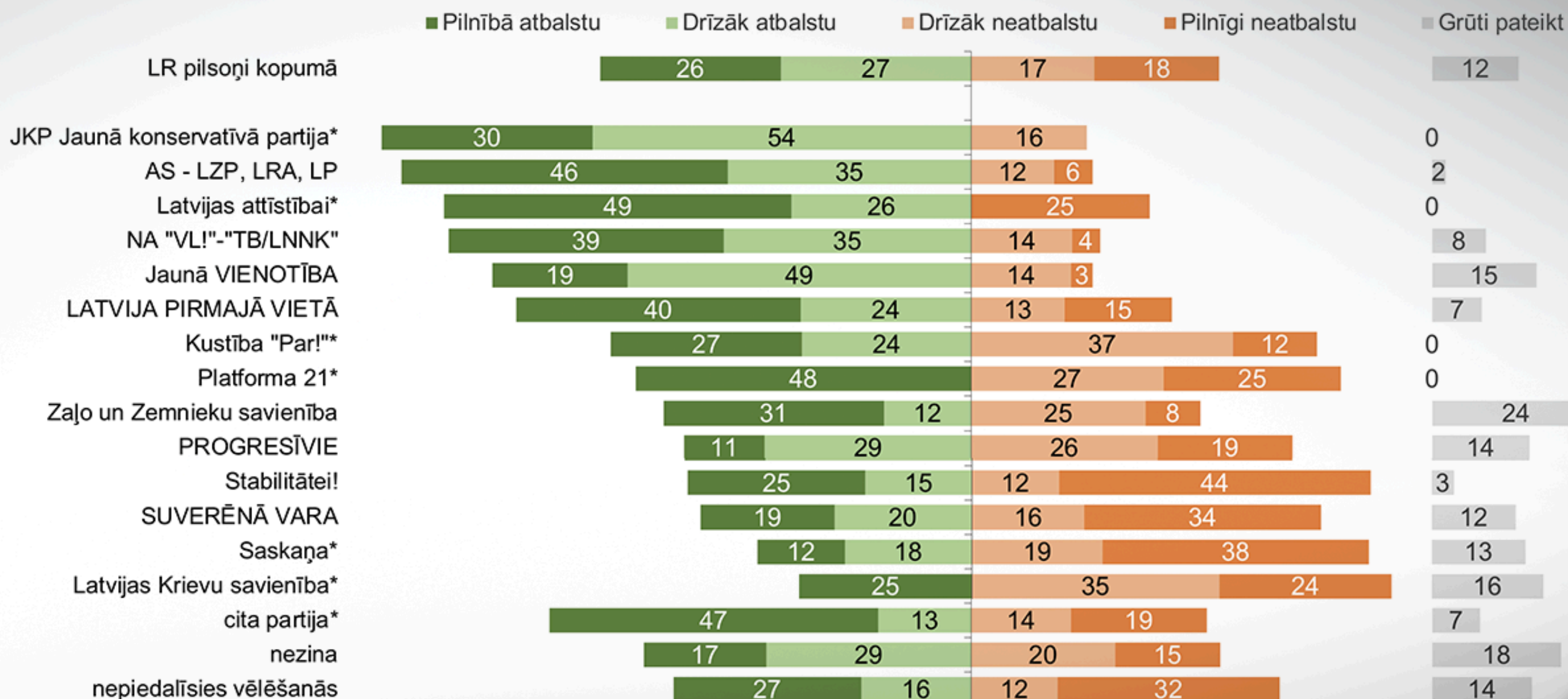
Nodarbināto pašreizējais skaits (868 tūkst., ieskaitot ~10 tūkst. Ukrainas pilsoņu) atpaliek no FM agrāk minētajiem 900 tūkst.

1. Šobrīd notiek diskusijas par iespējām samazināt valsts budžeta izdevumus dažādās nozarēs, lai vairāk līdzekļu novirzītu aizsardzībai un citām prioritātēm. Maijā valdība nolēma, ka 2026.gada budžeta izdevumi jāsamazina par 150 miljoniem, augustā apstiprināja samazinājumu par 171 miljonu, ar atrunu, ka darbs vēl turpinās.

Opozīcija un darba devēju organizācijas aicina vēl ievērojami vairāk samazināt izdevumus, citi iebilst, norādot uz risku, ka tas liks samazināt valsts sniegtos pakalpojumus.

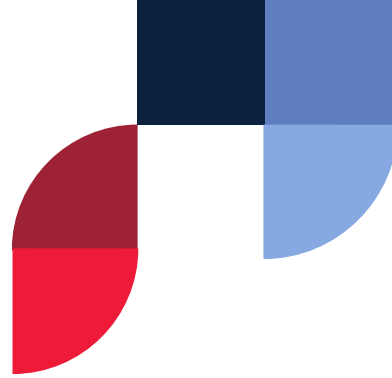
Kāda ir Jūsu attieksme pret aicinājumiem vēl vairāk samazināt valsts budžeta izdevumus?

Atbildes atkarībā no elektorālās izvēles

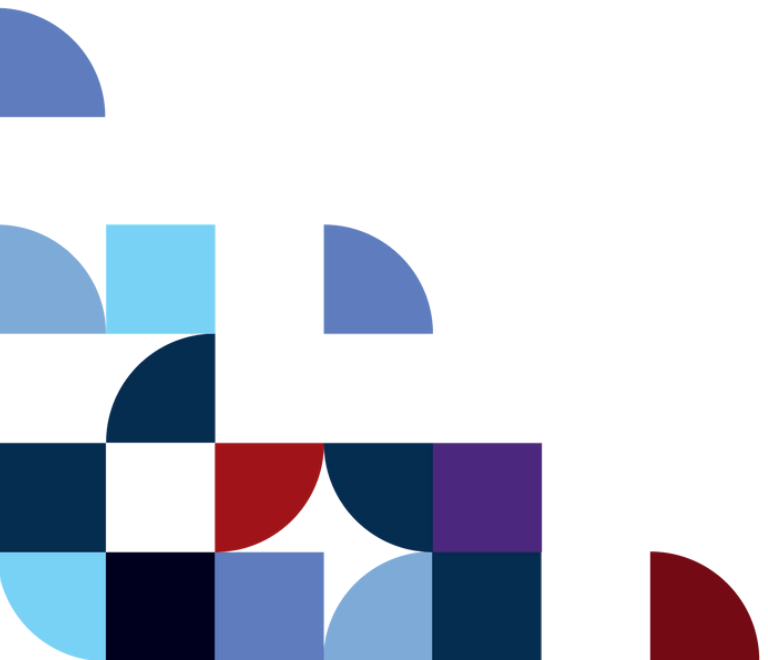

Bāzes: LR pilsoņi

*Respondentu skaits ir nepietiekams ticamu secinājumu izdarīšanai.

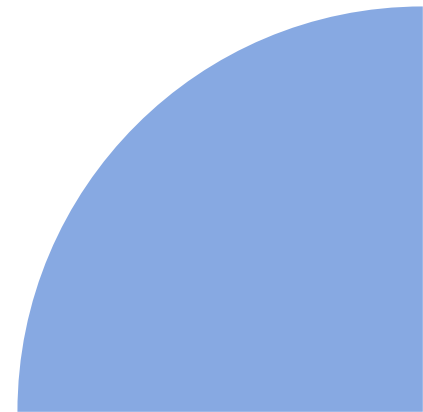

Ja Latvija samazinātu savus vispārējās valdības sektora izdevumus līdz kaimiņvalstu līmenim (% pret IKP), tad šī starpība (vismaz 2% pret IKP) naudas izteiksmē nozīmētu **~850 milj. EUR ietaupījumu.**

**CIK ILGI VAR RAKT BEDRI, DOMĀJOT,
KA TAS IR CEĻŠ?**

VALSTS BUDŽETS

2025-2028

19.09.2025.